

Lisanssız Elektrik Üretimi Mevzuatında Önemli Değişiklikler: 02/04/2026 Tarihli Yönetmelik Değişikliği Resmi Gazete’de Yayımlandı

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun 14 üncü maddesi kapsamında, lisans alma yükümlülüğü olmaksızın elektrik enerjisi üretebilecek gerçek ve tüzel kişilere uygulanacak usul ve esasları düzenleyen Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği’nde (“Yönetmelik”) 02/04/2026 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan yönetmelik değişikliği (“Değişiklik Yönetmeliği”) ile sektörü doğrudan etkileyen önemli değişiklikler yapılmıştır.

İlgili Değişiklik Yönetmeliği’ne [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Değişiklik Yönetmeliği ile lisanssız elektrik üretiminde özellikle;

- i. Saatlik mahsuplaşma rejimine geçiş ve mahsuplaşma ile uzlaştırma süreçlerinin piyasa işletmecisi merkezli hale getirilmesi,
- ii. Üretim - tüketim ilişkisinin (mesken aboneleri hariç) saatlik bazda daha sıkı izlenmesi ve üretim kapasitesine kısıtlamalar getirilmesi,
- iii. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (“YEKDEM”) uygulamalarında özellikle depolama üniteleri ve üretim sınırları kapsamında bedelsiz katkı ve ödeme mekanizmalarının netleştirilmesi,
- iv. Şebeke işletmecileri, görevli tedarik şirketleri ve piyasa işletmecisi arasındaki yetki ve sorumluluk dağılımının merkezi

bir veri tabanı üzerinden yeniden tanımlanması,

- v. Denetim, veri paylaşımı ve bildirim yükümlülüklerinin genişletilmesi ile raporlama altyapısının merkezileştirilmesi,
- vi. Kabul işlemleri yapılmadan işletmeye alınan tesisler gibi usulsüz faaliyetlere karşı yaptırımların “kaçak elektrik” statüsüne alınarak ağırlaştırılması ve caydırıcılığın artırılması

amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada, Değişiklik Yönetmeliği ile hayata geçirilen temel değişiklikler, ilgili oldukları başlıklar altında toplanarak uygulamaya yönelik etkileriyle birlikte değerlendirilmektedir.

I. Temel Tanımlarda Yapılan Değişiklikler: Mahsuplaşmanın Saatlik Bazda Tanımlanması ve Şebeke İşletmecisi Kapsamının Genişletilmesi

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik’in 4 üncü maddesinde yer alan “Mahsuplaşma” tanımı revize edilerek, önceki metindeki “belirli bir zaman dilimi” ibaresi “saatlik zaman dilimi” olarak değiştirilmiş ve mahsuplaşma işleminin saatlik bazda gerçekleştirileceği netleştirilmiştir. Bu tanım değişikliği, Yönetmelik’in 26 ncı maddesinde öngörülen ve 01/05/2026 tarihinde yürürlüğe girecek olan saatlik mahsuplaşma rejimine kavramsal zemin hazırlamakta olup üretim ve tüketim dengesinin artık aylık değil saatlik

dilimler ile değerlendirileceğini mevzuat düzeyinde teyit etmektedir.

Değişiklik Yönetmeliği ile “İlgili Şebeke İşletmecisi” tanımı; Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (“TEİAŞ”), dağıtım şirketleri ve Organize Sanayi Bölgesi (“OSB”) dağıtım lisansı sahiplerinin yanı sıra Endüstri Bölgesi (“EB”) dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu uyarınca kurulan EB’lerin bu tanıma dahil edilmesiyle, söz konusu bölgeler lisanssız üretim başvurularında OSB’ler ile eşdeğer bir hukuki statüye kavuşturulmuştur. Bu değişikliğin doğrudan yansıması olarak, Yönetmelik’in 12 nci maddesinde de paralel bir düzenleme yapılmış ve EB dağıtım lisansı sahipleri; komisyon oluşturma, başvuruları inceleme ve teknik değerlendirme süreçlerinde OSB’lerle aynı sorumluluk ve yetkilere sahip kılınmıştır.

II. Birden Fazla Üretim Tesisi Kurulmasında Kümülatif Güç Sınırının ve Mahsuplaşma Yapısı Şartının Kaldırılması

Yönetmelik’in 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikten önceki düzenlemede bir tüketim tesisi için birden fazla yenilenebilir enerji kaynağına dayalı üretim tesisi ve/veya aynı ölçüm noktasında birden fazla kojenerasyon tesisi kurulabilmesi üç koşula bağlanmıştı: (i) dağıtım ve/veya iletim sisteminde yeterli kapasitenin bulunması, (ii) tesislerin aynı mahsuplaşma ve destekleme yapısına sahip olması ve (iii) her bir tüketim tesisi için kurulabilecek üretim tesislerinin toplam kurulu gücünün kümülatif bir azami kapasite sınırını aşmaması

gerekmekteydi. Ayrıca her bir tüketim tesisi için yalnızca bir adet mikrokojenerasyon tesisi kurulabilmekteydi.

Yeni düzenlemede yukarıda sayılan (ii) ve (iii) numaralı koşullar kaldırılmış; dağıtım ve/veya iletim sisteminde yeterli kapasite bulunması şartı ile mikrokojenerasyon tesisine ilişkin sınırlama korunmuştur. Bu çerçevede yatırımcılar için aşağıdaki esneklikler getirilmiştir:

- **Kümülatif Güç Sınırının Kaldırılması:** Önceki düzenlemede yer alan, her bir tüketim tesisi için kurulabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin toplam kurulu gücüne ilişkin kümülatif üst sınır ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Bu sayede yatırımcılar, ilgili bentlerde her bir üretim tesisi kategorisi için ayrı ayrı belirlenen bireysel kurulu güç sınırlarına uymak kaydıyla, dağıtım ve/veya iletim sisteminin fiziksel kapasitesi ölçüsünde birden fazla üretim tesisini aynı tüketim tesisiyle ilişkilendirebilecektir.
- **Mahsuplaşma Yapısı Şartının Kaldırılması:** Önceki düzenlemede aranan “aynı mahsuplaşma ve destekleme yapısına sahip olma” koşulundan “mahsuplaşma” ibaresi çıkarılmış; yalnızca “aynı destekleme yapısına sahip olma” şartı korunmuştur. Bu değişiklik, farklı mahsuplaşma usullerine tabi üretim tesislerinin aynı tüketim tesisiyle ilişkilendirilebilmesine olanak tanımakta olup özellikle 01/05/2026 tarihinde yürürlüğe girecek olan ve EPIAŞ tarafından merkezi olarak yönetilecek saatlik mahsuplaşma rejimiyle uyumlu bir altyapı oluşturmaktadır.

Bu değişiklikler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yüksek enerji tüketen sanayi işletmelerinin ihtiyaçlarına uygun farklı yenilenebilir enerji kaynaklarını (güneş ve rüzgâr gibi) aynı tüketim tesisi için eş zamanlı olarak kurgulayabilmesine ve enerji maliyetlerini öz üretim yoluyla daha etkin yönetebilmesine imkân tanındığı görülmektedir. Kümülatif sınırın kaldırılması, özellikle birden fazla kaynak türünden yararlanmak isteyen yatırımcıların toplam kapasite planlamasında daha geniş bir hareket alanına sahip olmasını sağlamaktadır.

Yönetmelik'in 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan bu düzenleme, mahsuplaşma ve veri yönetimine ilişkin diğer hükümlerle paralel olarak 01/05/2026 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir. Bu tarihten itibaren bölgeler arası hesaplama ve mahsuplaşma işlemleri de doğrudan Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi ("EPIAŞ") tarafından tek elden yürütülecektir.

III. Bağlantı Rejiminde Genişleme: Müşterek Bağlantı, Doğrudan Trafo Merkezi Bağlantısı, Fider Tahsisi ve Kaynak Çeşitliliği

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 7 nci maddesinde yapılan düzenlemeler, bağlantı süreçlerini daha esnek, kapsayıcı ve öngörülebilir bir yapıya kavuşturmuştur.

Birinci fıkrada yapılan değişiklikle, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamındaki üretim tesisleri ile Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin 5/B maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında müşterek bağlantı görüşü oluşturulacak üretim tesisleri için önemli bir

kolaylık getirilmiştir. Bu iki grup, mevcut dağıtım şebekesine ek olarak, kapasite artışları dahil olmak üzere, başvuru sahibi tarafından tesis edilecek dağıtım varlıkları üzerinden de şebekeye bağlanabilecektir. Bu düzenleme, mevcut şebekedeki kapasite yetersizliğinin bağlantı başvurularının önünde engel oluşturmasını önlemeye yöneliktir.

Aynı fıkrayla ayrıca bağlantı başvurusunun reddedilebileceği durumlara ilişkin mevcut kural korunmuştur: Bir başvuru ancak ilgili teknik ve hukuki mevzuat hükümleri çerçevesinde reddedilebilecek; ret kararının gerekçesi de başvuru sahibine yazılı olarak bildirilecektir.

Yedinci fıkrada yapılan değişiklikle, dağıtım tesislerinin geçici kabulü tamamlanmadan başvuru yapılamayacağına ilişkin genel kurala istisnalar getirilmiştir. Buna göre, trafo merkezlerine doğrudan bağlanan üretim tesisleri, fider tahsisi yapılarak kurulacak üretim tesisleri ile müşterek bağlantı görüşü oluşturulan üretim tesisleri bu kısıtlamadan muaf tutulmuştur. Bu istisna, söz konusu tesislerin altyapı inşaatının geçici kabulü beklenmeksizin başvuru sürecine dahil olabilmesini sağlamaktadır.

Sekizinci fıkrada yapılan düzenlemeyle, trafo merkezlerine doğrudan bağlantı ve fider tahsisi imkânı genişletilmiştir. Buna göre, toplam kurulu gücü 10 MW ve üzeri olan (h) bendi kapsamındaki üretim tesisleri ile iletim sistemine bağlanacak üretim tesisi başvuruları için trafo merkezlerine doğrudan bağlantı; dağıtım sistemine bağlanacak üretim tesisi başvuruları için ise fider tahsisi yapılabilecektir.

Son olarak, daha önce yalnızca rüzgâr ve güneş enerjisi başvurularına uygulanan teknik değerlendirme hükümleri, jeotermal ve biyokütle kaynaklı tesisleri de kapsayacak biçimde genişletilmiştir. Yenilenebilir Enerji Projeleri Değerlendirme ve İzleme Sistemi (“YEPDİS”) süreçleri de bu genişlemeye uygun hale getirilmiştir.

Bu değişiklikler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, büyük ölçekli yenilenebilir enerji yatırımcılarının şebeke kapasite yetersizliği gerekçesiyle geri çevrilmesinin önüne geçilmeye çalışıldığı, müşterek bağlantı modelinin güçlendirildiği ve teknik değerlendirme kapsamının genişletildiği görülmektedir.

IV. Mükerrer Başvuru Yasağı ve Kapasite Rezervasyonunun Engellenmesi

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik’in 10 uncu maddesine eklenen sekizinci fıkra ile lisanssız üretim başvuru sürecine mükerrer başvuru yasağı getirilmiştir. Buna göre, bir başvuru henüz sonuçlanmadan aynı yere aynı kişi tarafından mükerrer başvuru yapılamayacaktır. Bu düzenlemenin tek istisnası, önceki başvurudan vazgeçilmesi halidir. Bu durumda aynı yere yapılan yeni başvuru mükerrer sayılmayacaktır.

Bu yasağın temel amacı, özellikle yenilenebilir enerji yatırımlarında yoğun talep gören bölgelerde, gerçek bir yatırım niyeti taşımaksızın aynı lokasyon için birden fazla başvuru yaparak şebekedeki sınırlı kapasiteyi bloke eden spekülatif kapasite rezervasyonu uygulamalarının önüne geçmektir.

V. Lisanssız Üretim Tesislerinde Kabul Sürelerinin Yeniden Düzenlenmesi, Süre Aşımı Sonuçlarının Daraltılması ve Kısmi Kabul Mekanizması

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik’in 19 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamlı biçimde yeniden düzenlenmiş; buna paralel olarak 30 uncu maddenin yedinci fıkrası tamamen yürürlükten kaldırılmıştır.

Önceki düzenlemede 19 uncu maddenin birinci fıkrası, 30 uncu madde kapsamındaki tesisler için ayrı bir kabul süresi rejimi öngörmekteydi. Yeni düzenlemeyle bu ayırım ortadan kaldırılmış ve tüm lisanssız üretim tesislerine ilişkin kabul süreleri tek bir maddede birleştirilmiştir. Bu çerçevede, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamındaki tüm üretim tesisleri için üç yıllık kabul süresi öngören yeni bir (ç) bendi eklenmiştir.

Süre aşımının hukuki sonuçları bakımından da önemli bir değişiklik yapılmıştır. Önceki düzenlemede süre aşımı halinde bağlantı anlaşması ve kapasite tahsisinin yanı sıra teknik etkileşim izni ve su kullanım hakları da otomatik olarak hükümsüz kalmaktaydı. Yeni düzenlemeyle bu sonuç daraltılmıştır: Mücbir sebep halleri ve Kurul tarafından uygun görülen haller dışında, süre içinde tamamlanamayan tesislerde yalnızca bağlantı anlaşması ve kapasite tahsisi kendiliğinden hükümsüz hale gelecektir.

Ayrıca, kısmi kabul mekanizması ile büyük ölçekli tesislerin aşamalı olarak devreye alınabilmesine imkân tanınmıştır. Buna göre, güç artışı işlemleri hariç olmak üzere her bir tesis için kural olarak yalnızca tek bir kabul

yapılabilecektir. Ancak her seferinde en az 10 MWe olmak kaydıyla kısmi kabul yapılabilmesi de mümkün kılınmıştır. Kısmi kabulün ardından kalan güç 10 MWe'nin altında kalırsa kalan güç üzerinden de kabul yapılabilecektir. Kabulü yapılan kısım dışında kalan gücün süresi içinde tamamlanamaması halinde ise bağlantı anlaşması ve kapasite tahsisi, tamamlanan kısım esas alınarak güncellenecektir.

Bu mekanizma, yatırımcıların tesisin tamamlanmayan kısmı nedeniyle tamamlanan kısım üzerindeki haklarını yitirmesinin önüne geçmekte ve büyük ölçekli projelerde aşamalı devreye alma stratejisine hukuki zemin hazırlamaktadır. Yatırımcılar açısından inşaat takvimlerinin bu süreler gözetilerek planlanması, kısmi kabul imkânının projelere entegre edilmesi ve mücbir sebep belgelerinin önceden hazır bulundurulması kritik önem taşımaktadır.

VI. 12/05/2019 Öncesi Tesisler İçin İhtiyaç Fazlası Enerjinin Tespiti ve Değerlendirilmesinin Ayrı Bir Çerçeve de Düzenlenmesi

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 23 üncü ve 24 üncü maddelerinin kenar başlıkları değiştirilerek bu maddelerdeki kurallar münhasıran 12/05/2019 tarihinden önce bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan tesislere özgülenmiştir. Bu tarihten sonraki tesislere ilişkin mahsuplaşma ve ihtiyaç fazlası enerjinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ise 26 ncı maddede ayrıca düzenlenmiştir.

Mahsuplaşma usulü bakımından, 12/05/2019 öncesinde çağrı mektubu almaya hak kazanan

tesislerde de üretilen enerjinin artık ilgili şebeke işletmecisi tarafından saatlik bazda hesaplanacağı hükme bağlanmıştır.

Tedarik esnekliği bakımından önemli bir kapsam daralması söz konusudur. Önceki düzenlemede 5 inci maddenin birinci fıkrasının (c), (d), (e), (f) ve (g) bentleri kapsamındaki tesislerde üretilen fazla enerji aynı dağıtım bölgesindeki diğer tüketim tesislerinde tüketilebilmekteyken yeni düzenlemeyle bu imkân yalnızca (c) ve (g) bentleri kapsamındaki tesislerle sınırlandırılmıştır.

Alım güvencesi kapsamında, 12/05/2019 öncesinde çağrı mektubu alan yenilenebilir kaynaklı tesislerde ihtiyaç fazlası enerji 10 yıl boyunca YEKDEM kapsamında yenilenebilir enerji dışındaki kaynaklara dayalı tesislerde ise en düşük fiyat güvencesiyle değerlendirilecektir. Hem yenilenebilir hem de yenilenebilir dışı kaynaklardan üretim yapan karma yapılarda kaynak ayrıştırmasının mümkün olmadığı hallerde tüm enerji en düşük fiyattan YEKDEM kapsamında satın alınacaktır.

Önceki düzenlemede 24 üncü maddede yer alan (ç) ve (d) bentlerine ilişkin bedelsiz katkı kuralları ile (d) bendi kapsamındaki kojenerasyon tesislerinin (h) bendi kapsamındaki tesislerle birlikte kurulmasına ilişkin hükümler ise 26 ncı maddeye taşınmıştır. Her iki grupta da lisanssız üreticilerin ikili anlaşma veya organize toptan piyasa üzerinden doğrudan satış yapamayacağı kuralı korunmaktadır.

Sonuç olarak bu düzenleme, eski rejim kapsamındaki tesislerin alım güvencesini ve

mahsuplaşma esaslarını tutarlı bir çerçevede bir araya getirirken, tedarik esnekliğinin kapsamını daraltmakta ve böylece lisanssız üretimin piyasaya satış aracına dönüşmesine engel olmaya çalışmaktadır.

VII. Ödeme Takvimi ve Ağırlaştırılmış Temerrüt Yaptırımı

Değişiklik Yönetmeliği'nin 12 nci maddesiyle 12/05/2019 öncesinde çağrı mektubu almaya hak kazanan lisanssız üretim tesislerine yapılacak ödemelerin usulü ve temerrüt halindeki yaptırımlar yeniden düzenlenmiştir.

Ödeme hesaplama ve aktarım süreci bakımından, görevli tedarik şirketinin her bir üreticiye ödenecek tutarı kaynak bazında ve ilgili YEKDEM fiyatıyla hesaplayarak lisanssız üreticilere ödenecek toplam bedel ("LÜYTOB") olarak Piyasa Yönetim Sistemi üzerinden piyasa işletmecisine bildirmesi esası korunmuştur. Yapılan değişiklikle, piyasa işletmecisi tarafından yapılan ödemelerin izleyen ayda gerçekleşmesi durumunda görevli tedarik şirketinin kendisine ödeme yapılan tarihi izleyen üç iş günü içerisinde ilgili üreticilere ödeme yapması yükümlülüğü eklenmiştir.

Temerrüt yaptırımı ise çift kollu bir yapıda kurgulanmıştır: Görevli tedarik şirketinin ödemede temerrüde düşmesi halinde, kamu alacaklarının tahsilinde uygulanan gecikme zammı oranının iki katı oranında gecikme zammı uygulanacak; buna ek olarak elektrik piyasasının dengeleme ve uzlaştırma mevzuatı kapsamında da ayrıca işlem tesis edilecektir. Bu iki ayrı yaptırım mekanizmasının bir arada uygulanması,

görevli tedarik şirketlerinin ödeme disiplinini güçlendirmeye yönelik belirgin bir caydırıcılık işlevi görmektedir.

VIII. Mahsuplaşma İşlemlerinin Merkezileştirilmesi, Kapasite Sınırlamaları ve Bölgeler Arası Hesaplama Usulü

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 26 ncı maddesinde yapılan kapsamlı değişikliklerle mahsuplaşma işlemlerinin merkezileştirilmesi, üretim kapasitesine yönelik sınırlamalar ve bölgeler arası hesaplama usulleri yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede, 26 ncı maddenin birinci fıkrasında saatlik mahsuplaşma kapsamına giren tesisler açıkça belirlenmiştir. Buna göre, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki üretim tesisleri (ürettiği enerjinin tamamını sisteme vermeden kullanan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı tesisler), (d) bendi kapsamındaki kojenerasyon tesisleri ile 12/05/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri saatlik mahsuplaşma kapsamına dahil edilmiştir.

Bu tesislere ilişkin saatlik üretim ve tüketim verileri, ilgili şebeke işletmecisi tarafından PYS üzerinden piyasa işletmecisine ve görevli tedarik şirketine iletilecek; böylece mahsuplaşma hesaplamaları yerel dağıtım şirketlerinden alınarak EPIAŞ bünyesinde merkezi bir yapıya kavuşturulacaktır. Mesken abonelikleriyle ilişkili tesisler ise bu kapsamın dışında tutulmuş olup piyasa işletmecisi tarafından aylık mahsuplaşma

uygulamasından yararlanmaya devam edecektir.

Kapasite sınırları bakımından yatırım kararlarını doğrudan etkileyen iki önemli düzenleme hayata geçmektedir:

- **Mekanik Kurulu Güç Sınırı:** Yönetmelik'in 17 nci maddesinin yedinci fıkrasında yapılan değişiklikle, 12/05/2019 tarihinden itibaren çağrı mektubu alan tesislerde mekanik kurulu gücün elektriksel kurulu gücün iki katını aşamayacağına ilişkin mevcut kural korunmakla birlikte, rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisleri bu sınırın kapsamı dışına çıkarılmıştır. Bu istisna, rüzgâr türbinlerinin teknik yapısı gereği mekanik - elektriksel güç oranının diğer kaynaklara kıyasla daha yüksek olabilmesi nedeniyle, tesis tasarımında esneklik sağlamak amacıyla getirilmiştir.
- **Yıllık Üretim Miktarı Sınırı:** 26 ncı maddeye eklenen on yedinci fıkra uyarınca, 12/05/2019 tarihinden itibaren çağrı mektubu alan tesislerin bir takvim yılında üretebileceği toplam enerji miktarı, ilişkili tüketim tesislerinin yıllık toplam tüketiminin iki katını geçemeyecektir. Bu sınırın üzerinde sisteme verilen enerji mahsuplaşmaya konu edilebilecek; ancak mahsuplaşma sonrası hâlâ şebekeye verilen ihtiyaç fazlası enerji için herhangi bir ödeme yapılmayacak ve söz konusu enerji YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilecektir. Mesken abonelikleriyle ilişkili tesisler bu sınırın kapsamı dışında tutulmuştur. Bu düzenleme, yatırımcıların kapasite boyutlandırmasını bağlı tüketim

tesislerinin yıllık tüketiminin iki katını aşmayacak biçimde planlamasını zorunlu kılmaktadır.

Bölgeler arası mahsuplaşma bakımından ise üretim veya tüketim tesisinin farklı bir dağıtım ya da görevli tedarik şirketi bölgesinde bulunması halinde mahsuplaşmanın doğrudan piyasa işletmecisi tarafından yürütüleceği hükme bağlanmıştır. Bu düzenlemeyle, farklı bölgelerde faaliyet gösteren tesislerde yaşanan çok başlılık ve yetki belirsizliği sona ermektedir. Yukarıda ele alınan düzenlemelerin tamamı 01/05/2026 tarihinde yürürlüğe girecektir.

IX. İtiraz Mekanizmasına Toplayıcının Eklenmesi

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 27 nci maddesinde yapılan değişiklikle, lisanssız üreticilerin itiraz mekanizmasının kapsamı genişletilmiştir.

Önceki düzenlemede lisanssız üreticiler, yalnızca görevli tedarik şirketinin işlem ve hesaplamalarına itiraz edebilmekteydi. Yapılan değişiklikle birlikte üreticiler, artık toplayıcılar tarafından gerçekleştirilen iş ve işlemlere karşı da itiraz yoluna başvurabilecektir. İtirazları inceleme ve sonuçlandırma yetkisi ise işleme göre görevli tedarik şirketine veya toplayıcıya tanınmıştır.

Bu değişiklik, 17/12/2024 tarihli Elektrik Piyasasında Toplayıcılık Faaliyeti Yönetmeliği ile sektöre kazandırılan toplayıcı modelinin lisanssız üretim mevzuatındaki itiraz mekanizmasıyla da bütünleştirilmesini sağlamakta; toplayıcı portföyüne dahil olan

lisanssız üreticilerin hukuki güvencesini pekiştirmektedir.

X. Tüketim Tesislerine İlişkin Mahsuplaşma Usulü, Sözleşme Gücü Koşulları ve Denetim Mekanizmaları

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 28 inci maddesi tamamen yenilenerek tüketim tesislerine ilişkin mahsuplaşma esasları, sözleşme gücü koşulları ve denetim mekanizmaları kapsamlı biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Mahsuplaşma usulü bakımından, bir üretim tesisiyle birden fazla tüketim tesisinin ilişkilendirilmesi ve 26 ncı madde kapsamında yapılan mahsuplaşma sonucunda toplam tüketimin üretimi aşması hâlinde şu kural uygulanacaktır: İlişkili tüketim tesislerinin mahsuplaşma sonrası tüketimleri, tarifeleri bazında mahsuplaşma öncesi tüketimleri oranında hesaplanacaktır.

Üretim tesisinin kendi sahasındaki iç tüketim için ise ayrı bir kural getirilmiştir: Aynı bölgede ilişkilendirilmiş bir tüketim tesisi bulunmaması halinde bu iç tüketim, en yüksek perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli üzerinden üreticiye aylık olarak fatura edilecek ve Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'in 26 ncı maddesi kapsamında işlem tesis edilecektir. Bu düzenleme, tüketim tesisinden uzakta üretim yapan yatırımcılar açısından öngörülmesi gereken önemli bir operasyonel maliyet kalemi oluşturmaktadır.

Önceki düzenlemede yer alan denetim mekanizmaları ise yeni çerçevede korunmuştur. Buna göre, ilişkili tüketim

tesislerinde kaçak elektrik tüketimi tespit edilmesi halinde ilgili ay ve bunu izleyen altı fatura dönemi boyunca, mücbir sebep halleri dışında tüketim tesisinde hiç tüketim gerçekleşmemesi ya da tüketim koşulunun sağlanamaması halinde ise ilgili dönem boyunca üretilen enerji için ödeme yapılmayacak ve bu enerji YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak sayılacaktır.

Bu düzenlemeler bir arada değerlendirildiğinde, tüketim tesislerinin hukuki ve fiili durumunun sürekli olarak izlenmesi, sözleşme gücü koşullarının eksiksiz karşılanmasının sağlanması ve tüketim tesislerinin fiilen enerji tüketiyor olması, lisanssız üreticiler açısından artık zorunluluk niteliği taşımaktadır.

XI. Tüketim Birleştirmesinden Doğan Uyuşmazlıklarda İdari Sorumluluk Muafiyetinin Genişletilmesi

Yönetmelik'in 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile birden fazla tüketicinin tüketimlerini birleştirerek tek bir üretim tesisiyle ilişkilendirdiği yapılarda ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklara ilişkin sorumluluk kuralları güncellenmiştir.

Önceki düzenlemede, bu tür birleştirme yapılarından kaynaklanan ihtilaflarda dağıtım şirketi ve görevli tedarik şirketi sorumlu tutulamamaktaydı. Yapılan değişiklikle, mahsuplaşma hesaplamalarını merkezi olarak yürütecek olan EPIAŞ da bu koruma kapsamına dahil edilmiştir. Böylece tüketim birleştirmesinden doğan hiçbir özel hukuk uyuşmazlığı; Piyasa İşletmecisine, ilgili şebeke işletmecisine veya görevli tedarik şirketine yöneltilemeyecektir.

Bu düzenleme, mahsuplaşma işlemlerinin merkezileşmesiyle doğrudan bağlantılıdır. Hesaplama sürecini bizzat yürütecek olan piyasa işletmecisinin bu süreçten doğabilecek özel hukuk uyuşmazlıklarının dışında tutulması amaçlanmaktadır. Tüketimlerini birleştiren taraflar arasında çıkabilecek anlaşmazlıkların kendi aralarında çözülmesi beklenmektedir.

XII. İhtiyaç Fazlası Hesabının Saatlik Mahsuplaşmayla Uyumlu Hale Getirilmesi ve Abone Grubu Zorunluluğu

Yönetmelik'in 30 uncu maddesinde yapılan değişiklikler ile ihtiyaç fazlası enerjinin hesaplanma periyodu ve ilişkilendirilen tüketim tesislerine yönelik koşullar yeniden düzenlenmiştir.

İhtiyaç Fazlası Hesabının Saatlik Bazda Yapılması: Önceki düzenlemede ihtiyaç fazlası enerji her fatura döneminde yani aylık bazda hesaplanmaktaydı. 01/05/2026 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yapılan değişiklikle bu hesaplama artık her bir saat bazında gerçekleştirilecektir. Bu değişiklik, 26 ncı maddede öngörülen saatlik mahsuplaşma sistemiyle tam uyum sağlamakta ve tüm hesaplama mekanizmasını tutarlı bir mantık çerçevesinde birleştirmektedir.

Abone Grubu Zorunluluğu: 12/05/2019 tarihinden itibaren çağrı mektubu alan tesislerle ilişkilendirilecek tüketim tesislerinin artık aynı abone grubunda yer alması zorunlu hale getirilmiştir. Önceki düzenlemede aranan "tarife grubu" ölçütü bu yeni gereklilikle değiştirilmiştir. Bu koşulun

sağlanmadığı dönemlerde üretilen enerji için herhangi bir ödeme yapılmayacak; söz konusu enerji YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak sayılacaktır. 12/05/2019 tarihinden önce çağrı mektubu almaya hak kazanan tesisler ise bu zorunluluktan muaf tutulmuş olup farklı abone gruplarındaki tüketim tesisleriyle de ilişkilendirilebilecektir.

Son olarak, maddenin dördüncü fıkrasında yer alan ve serbest tüketici olarak ikili anlaşma ile enerji tedarik eden tüketim tesislerinde tedarikçi değişikliğinin bildirilmesine ilişkin hüküm, mahsuplaşma işlemlerinin piyasa işletmecisi tarafından merkezi olarak yürütülecek olması nedeniyle işlevsiz kaldığından tamamen yürürlükten kaldırılmıştır.

XIII. İnceleme ve Denetim Süreçlerine EPİAŞ'ın Dahil Edilmesi

Değişiklik Yönetmeliği ile lisanssız üretim faaliyetlerinin denetim mekanizması genişletilmiştir.

Önceki düzenlemede Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun ("EPDK") denetimi yalnızca şebeke işletmecisi ve görevli tedarik şirketlerinin raporlarına dayanmaktaydı. Yapılan değişiklikle birlikte piyasa işletmecisi tarafından hazırlanan raporlar da denetim mekanizmasının veri kaynakları arasına eklenmiştir. Böylece EPDK, incelemelerini artık yalnızca yerel şirketlerin verilerine değil, piyasa işletmecisinin merkezi olarak derlediği verilere de dayandırabilecektir.

Bu düzenleme, mahsuplaşma işlemlerinin EPİAŞ bünyesinde merkezi olarak

yürütülmesiyle doğal bir bütünlük oluşturmaktadır: Hesaplamaları gerçekleştiren merkezi sistemin aynı zamanda denetim süreçlerine de veri sağlaması, lisanssız üretim faaliyetlerinin gözetimini yerel raporlamaya bağımlı olmaktan çıkarmakta ve veri odaklı, tutarlı bir denetim modeline kavuşmaktadır.

XIV. Merkezi Veri Tabanı Zorunluluğu ve Raporlama Altyapısının Yeniden Yapılandırılması

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 33 üncü maddesi tamamen yenilenerek lisanssız üretim tesislerine ilişkin verilerin yönetimi 01/05/2026 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere merkezi bir yapıya kavuşturulmaktadır.

Merkezi Veri Tabanı: Lisanssız üretim tesislerine ait tüm veriler, EPIAŞ bünyesinde kurulacak merkezi bir veri tabanında toplanacaktır. Şebeke işletmecileri, belirlenen formata uygun biçimde veri girişi yapmakla yükümlü tutulmuştur. EPIAŞ ise bu verileri derleyerek her ay düzenli olarak EPDK'ya sunacaktır.

On Yıllık Süreyi Dolduran Tesislerin İlanı: On yıllık alım güvencesi süresini tamamlayan santrallerin listesinin PYS üzerinden kamuoyuna duyurulması zorunlu hale getirilmiştir. Bu düzenleme, söz konusu tesislerin tabi olacağı yeni rejimin belirlenmesine yönelik süreçlerin zamanında başlatılabilmesi açısından önem taşımaktadır.

Altyapı Hazırlığı: Veri bütünlüğünün yasal güvence altına alınması ve denetim altyapısının merkezleştirilmesi bakımından bu değişiklik, şebeke işletmecileri başta

olmak üzere tüm paydaşların teknik altyapılarını 01/05/2026 tarihine kadar yeni sisteme uyumlu hale getirmesini zorunlu kılmaktadır.

XV. Devir İşlemlerinde Tüketim Koşulunun Güçlendirilmesi

Yönetmelik'in 35 inci maddesine eklenen üçüncü fıkra ile lisanssız üretim tesislerinin devri sürecinde ilişkilendirilecek yeni tüketim tesislerine yönelik koşullar sıkılaştırılmıştır.

Genel Devir Koşulu: Devir işleminde ilişkilendirilecek yeni tüketim tesislerinin, tüketim tesislerine ilişkin genel hükümler kapsamındaki koşulları eksiksiz biçimde sağlaması zorunlu tutulmaktadır.

Öncelik Değerlendirmesiyle Çağrı Mektubu Alan Tesislere Özgü Koşul: Belirli bir öncelik değerlendirmesi çerçevesinde çağrı mektubu almış tesislerde ise daha özgül bir eşik getirilmiştir: Devir sonrasında ilişkilendirilecek yeni tüketim tesisinin yıllık tüketiminin, başvuruya esas alınan tüketim miktarından az olmaması gerekmektedir. Bu düzenlemedeki amaç, devir yoluyla daha düşük tüketimli tesislerin ilişkilendirilerek orantısız mahsuplaşma avantajı elde edilmesinin önüne geçmektedir.

XVI. Ana Ekipman Yaş Koşulunun Yeniden Düzenlenmesi ve Kabulsüz İşletmeye Alma Yaptırım Rejiminin Farklaştırılması

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 37 nci maddesinin altıncı ve on üçüncü fıkralarında yapılan değişikliklerle, üretim tesisleri ve depolama ünitelerinde

kullanılacak ana ekipmanlara ilişkin yaş koşulu yeniden düzenlenmiş; kabul işlemleri yapılmaksızın işletmeye alınan tesislere uygulanacak yaptırım rejimi ise tesislerin hukuki durumuna göre farklılaştırılmıştır.

Ana Ekipman Yaş Koşulu: Önceki düzenlemede üretim tesisi ve bağlantı ekipmanında kullanılan malzemelerin ilgili mevzuat ve standartlara göre imal edilmiş, garanti kapsamında ve son beş yıl içinde üretilmiş olması aranmaktaydı. Yapılan değişiklikle bu koşul, üretim tesisi ve depolama ünitesinde kullanılan türbin, jeneratör, kanat, panel, invertör, buhar kazanı, motor ve batarya gibi ana ekipmanların son beş yıl içinde üretilmiş olması şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Önceki düzenlemede yalnızca 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki tesisler bu koşuldaki muaf tutulmuşken, yeni düzenlemeyle (a) bendi kapsamındaki imdat grupları da muafiyet kapsamına dahil edilmiştir. Depolama ünitesi ekipmanının açıkça kapsama alınması, hibrit sistemlerde batarya belgelerinin teknik kabul sürecinde standart bir gereklilik olarak aranacağına işaret etmektedir.

Kabulsüz İşletmeye Alma Yaptırım Rejimi: Önceki düzenlemede kabul işlemleri yapılmadan işletmeye alınan tüm tesislere tek tip yaptırım uygulanmaktaydı. Yapılan değişiklikle yaptırım rejimi, tesislerin hukuki durumuna göre ikiye ayrılmıştır:

- **Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu veya Bağlantı Anlaşması Bulunmayan Tesisler:** Tesis herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın derhal şebekeden ayrılacak; tüm ekipman 60 gün içinde parsel dışına çıkarılacak ve tesis sahibine 3

yıl süreyle yeni başvuru yasağı uygulanacaktır.

- **Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu Tebliğ Edilmiş veya Bağlantı Anlaşması İmzalanmış Tesisler:** Tesis herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın şebekeden ayrılacaktır. Ancak bu tesisler için ekipman demontajı ve başvuru yasağı öngörülmemiştir.

Her iki durumda da aşağıdaki formülle hesaplanan tutar, Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'in 26 ncı maddesinde yer alan "kaçak elektrik enerjisi kullanım geliri" kapsamında işleme tabi tutulacaktır:

$$\text{Toplam Tahakkuk} = [\text{Kurulu Güç}] \times [\text{Kapasite Kullanım Oranı}] \times 90 \times 24 \times [\text{Aktif Enerji Birimi Bedeli}]$$

Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu veya bağlantı anlaşması bulunmayan tesislerde aykırılığın giderilmemesi halinde her 60 günde bir inceleme yapılacak; aykırılığın devam ettiğinin tespiti halinde tahakkuk tutarı her defasında bir önceki tutarın iki katı olarak uygulanacaktır.

Formüle dayalı sabit bir parasal yükümlülüğün ikincil mevzuat düzeyinde belirlenmesi, kanunilik ilkesi açısından tartışmaya açıktır. Yaptırım miktarının kanun koyucu tarafından değil yönetmelik düzeyinde formüle bağlanması, ileride yargısal denetim süreçlerinde itiraz konusu olabilecek bir husus olarak dikkatle takip edilmelidir.

XVII. Lisanssız Üretim Tesislerine Bütünleşik Depolama Ünitesi Kurulması

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'e eklenen Ek Madde 3 çerçevesinde, lisanssız üretim tesisine bütünleşik depolama ünitesi kurmak isteyen kişilerin 09/05/2021 tarihli ve 31479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Depolama Faaliyetleri Yönetmeliği'nin 4 üncü maddesi kapsamında hareket edeceği hükme bağlanmış ve bu suretle depolama ünitesi kurulmasına açıkça olanak tanınmıştır.

Kapasite Sınırlaması: Kurulabilecek depolama kapasitesi, üretim tesisinin elektriksel gücüyle sınırlandırılmıştır. Depolama ünitelerinin kabulünde ise %10 tolerans uygulanacaktır; bu tolerans, kabul aşamasında depolama kapasitesinin belirlenen değerden %10'a kadar sapma gösterebileceği anlamına gelmektedir.

Depolama Ünitesinden Şebekeye Enerji Verilmesinin Ekonomik Sonuçları: Ek Madde 3, depolama ünitesinden şebekeye enerji verilmesini yasaklamamakta; ancak bu durumun ekonomik sonuçlarını düzenlemektedir. Buna göre, depolama ünitesinden şebekeye enerji verilmesi halinde:

- Mahsuplaşma sonrası ihtiyaç fazlasında depodan verilen miktar için herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.
- Depodan verilen miktarın teknik olarak tespit edilememesi durumunda ise ihtiyaç fazlasının tamamı için ödeme yapılmayacak; söz konusu enerji YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak sayılacaktır.

Sistemin konumlandırılması ve stratejik değerlendirme: Bu düzenleme, depolama

entegrasyonunu teşvik etmekle birlikte depolama ünitesini yalnızca iki işleve indirgemektedir: öz tüketim optimizasyonu ve sistem dengesi desteği. Depolama üzerinden gelir elde etmeye yönelik stratejiler ekonomik olarak işlevsiz kılınmıştır. Yatırımcıların depolama entegrasyonuna ilişkin fizibilite çalışmalarını ve iş modellerini bu çerçevede yeniden değerlendirmesi gerekmektedir.

XVIII. Geçiş Dönemi Mekanizması ve 01/05/2026 Eşik Tarihi

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'e eklenen Geçici Madde 13, merkezi altyapıya geçiş sürecini düzenleyen bir köprü mekanizması olarak kurgulanmaktadır. Bu çerçevede EPIAŞ, 33 üncü madde kapsamındaki merkezi veri tabanı ile 26 ncı madde kapsamındaki saatlik mahsuplaşma alt yapısını 01/05/2026 tarihine kadar tesis etmekle yükümlü tutulmaktadır. Söz konusu altyapıların devreye alınacağı bu tarihe kadar mahsuplaşma işlemleri, piyasa işletmecisi, ilgili şebeke işletmecileri ve görevli tedarik şirketleri tarafından mevcut aylık mahsuplaşma sistemi üzerinden yürütülmeye devam edecektir. Bu düzenleme, altyapı geçişi sürecinde operasyonel boşluk oluşmasını önlemeye yönelik bir güvence işlevi görmektedir.

Geçici Madde 13 aynı zamanda tüm paydaşlara sayaç altyapısı, veri yönetim sistemi ve raporlama süreçlerini merkezi modele uyumlu hale getirmeleri için belirli bir hazırlık süresi tanımakta olup 01/05/2026 tarihi, sektör için kritik bir eşik tarih niteliği taşımaktadır.

LBF Partners, çeşitli sektörlerdeki müvekkillerinin farklılaşan ihtiyaçlarına göre tasarlanmış geniş bir hukuk hizmeti yelpazesi sunan İstanbul merkezli bir hukuk bürosudur.

Ekibimiz; sermaye piyasaları, bankacılık, şirketler hukuku, birleşme ve devralmalar, rekabet ve fikri mülkiyet hukuku başta olmak üzere birçok hukuk alanında derin bir uzmanlığa sahiptir.

LBF Partners olarak finans, enerji, teknoloji, konaklama ve turizm gibi stratejik sektörlerde de güçlü bir hukuki hizmet geçmişine ve tecrübesine sahibiz.

Daha detaylı bilgi için www.lbfpartners.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

İletişim

Mehmet Suat Kayıkçı

Ortak

s.kayikci@lbfpartners.com

Ahmet Haykır

Avukat

a.haykir@lbfpartners.com

Gülşade Öksüz

Stajyer Avukat

g.oksuz@lbfpartners.com